

Előfizetési árak:
Egy évre 4 frt, félévre 2 frt,
negyedévre 1 frt.

Egyes szám ára 8 kr.
Hirdetések mérsékelt árak szerint

A lap megjelenik minden va-
sárnap

Felelős szerkesztő:
FUCHS ANTAL.

KÖZÉRDÉK

Szerkesztőség: Árpád-ut 20.,
hová a lap szellemi részét illető
közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adtnak.

Kiadóhivatal: Árpád-ut 20.,
hová a lap anyagi részét illető közle-
mények és előfizetési pénzek küldendők

Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL.

UJPEST- ÉS RÁKOSPALOTA KÖZSÉGEK TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAPJA

A mandátum igazolása.

Lapunk múlt évi december 20-diki számában megemlékeztünk azon — immár gyászos sorsra jutott — petícióról, amelylyel a vereséget szenvedett függetlenségi párt vezérmemberei a gödöllői választást megtámadták s már akkor megjósoltuk, hogy a nagy hűbóval beadott s némely ellenzéki érzelmi napilapban fejezetről-fejezetre, hangulatadás és bosszantás céljából közölt petíció csak mumus, amely ijesztgetésre volt szánva, azonban semmi reális alapja nincs. Ugyanakkor megirtuk is, hogy az a bizonyos 1000 frt, mely az esetleges felmerülő költségek fedezésére fizettetett be a képviselőház pénztárába — uszik, s abból aligha látnak valamit a tisztelt kérvényező urak.

Hát ime a jövő megmutatta, hogy nekünk van igazunk, mert az e hó 18. és 19-én megtartott tárgyaláson a bíráló-bizottság a mandátumot igazoltnak jelentette ki s a kérvényezőket 683 frt költségben marasztalta el.

Maga az, hogy a mandátum igazolatott, mint az ismert tények alapján előre tudott dolog, meglepetést nem keltett, az azonban, hogy minden vizsgálat elrendelése nélkül a kérvényező a költségekben is elmarasztaltattak, olyan eset, a milyen alkotmányos életünk ideje alatt, vagyis 1867-óta még nem esett meg. Ép ebben rejlik az elégtétel a méltatlanul meghuzozott és megtámadott országos képviselőnk Volfner Tivadar részére, a ki most már megelégedéssel láthat honatyai teendőinek teljesítése elé. De elégtétel ez a szabadelvű-pártnak is, mely a petícióban teljesen alaptalanul a választási törvénybe ütköző összes kihágásokkal vádolva volt.

A mumus tehát nem ijesztget többé, visszazavartatott a homályba, a honnan jött s a kerület polgárai megnyugvással mondják el felette a „Requiescat in pace“-t.

A tárgyalásról az alábbiakban számolunk be részletesen.

A képviselőház II. bíráló bizottsága 18-án délelőtt tárgyalta Apáthy Peter elnöke mellett a Volfner Tivadar gödöllői mandátuma ellen Tankó János és társai által beadott kérvény ügyet. A kérvényezőket a tárgyaláson Sik Sándor dr. és Preyer Hugó dr. képviselték, a választást Darvai Fülöp dr. és Zsoldos János újpesti főjegyző védtek a bizottság előtt. A bíráló bizottság tagjai közül az elnökön kívül jelen vannak ifj. Várady Gábor előadó, Kozma László, Orthutay, Frey Frerencz és Fischer Sándor bizottsági tagok.

A tárgyalás a kérvény felolvasásával vette kezdetét. Mai délutáni órát vett igénybe a számlákkal, étellel és egyéb kómi-kus argumentumokkal felszerelt kérvény, a melynek a végén egy non plusz ultra párt van. A derek kérvényező úgyanis nem kívántak kevesebbet, mint azt, hogy az ő er-

veiknek kilószámra dobált súlya alatt a II. bíráló bizottság mondja ki, hogy Várady Károly urat a gödöllői kerület igazolt képviselőjének nyilvánítja. A bírálóbizottság tagjai és a jelenvolt nagyszámu hallgatóság csendes mosolylyal fogadta ez uttörő kívánság elhangzását.

A jeles mellékletek nagyrésze egyébként hitelesítetlen és az aláírasok is nagy részt olvashatlanok. Az sem utolsó dolog, hogy a kérvényhez mellékelt ezer forintot nem a kérvényező, hanem maga a bukott ellenjelölt deponálta a ház pénztárába.

A tárgyalás lefolyása a következő volt:

Várady Károly előadó mindenek előtt felolvasta a beadott kérvényt, a melyben a kérvényező a szabadelvűpárti Volfner párt vezérmembereit etetéssel, itatással és megvesztegetéssel vádolják. A kérvény szerint, ha a gödöllői választás igazságosan folyt volna le, ez esetben legfőkébb annyi szavazatot kapott volna a mennyi 5 év előtt Bossányi Lászlónak jutott. Mert szerintük Volfnerre, hogyha nem veszteget legfőkébb a »gazdagabb izraeliták« szavaztak volna. Ezután felsorolván az esetekeket, végül azt a kérelmet terjesztik elő, hogy a bíráló bizottság — Várady Károlyt igazolt képviselőnek jelentse ki. A kérvényező egyébként a piramidális kívánság elhangzása után esetleg a választás megsemmisítésének és az új választás elrendelésének kimondásával is megelégednek. A kérvény felolvasása után a kérvény mellékleteit olvasták fel. Vagy 80 ilyen melléklet volt a kérvényhez mellekelve, ezeknek nagy része hitelesítetlen, némelyiken meg a keltezés is hiányzik, nagy részének pedig a névaláírása olvashatlan.

Az is meglehetősen derűségeit keltett, a midőn az egyik okmányban egy pár »nem választó« elvtárs azt erősítgeti, hogy Volfner Tivadar »saját szemeivel« látta a választási mozgalmak alatt egy — vendéglőben. Az elszörnyülködés moraja vonult végig a jelen voltakon. A kérvényező ügyvédjei nehéz helyzetben vannak, a mennyiben ő nekik ilyenkor nem illik mosolyogni. És ezt az önkínzást főként Preyer Hugó dr. bámulatos önfegyelméssel teljesíti. Még akkor is tudott nevető idegein uralkodni, a midőn az egyik lelkes Váradyista azt erősítgeti, hogy őt Budapestre utaztatában a Volfner-párti kortesek annyira el akarták Váradytól tántorítani, hogy ő kénytelen volt a kupé ablakából kiugrani. Egy másik úrral történt nagy méltánytalanságról szóló jegyzőkönyvnek pedig csupán csak az az egy bibeje van, hogy a panaszkodó helyett egy parasztember írta alá a panaszkodó okmányt.

Egy másik, szinten hitelesítetlen okmány szerint Friedmann nevű kortes névjegyet írt egy Váradyistának, a melyben Friedmann azt írja, hogy »ha maga Volfnerre fog szavazni akkor én a maga feleségének egy szép ajándékot fogok venni.«

Vizsont állítólag olyan megvesztegetett egyének is panaszkodnak, a kiknek fejenként 3 forintot ígértek, de a pénz tényleg meg nem kapták, és így ők »bedéppénz nélkül« maradván, vajh' mit tehettek egyebet — zu-golódtak.

A legkedvesebbek azok a tanuk, a kik így nyilatkoznak: »Alulírottak ezennel elismerjük, hogy bennünket Volfner Tivadar ur megvesztegetett.« Persze eme nyilatkozatokkal szemben a czáfó és hitelesített ellennyilatkozatok mind ott fekszenek az asztalon a választást védők előtt. De ezekre még a délelőtti tárgyaláson nem került a sor. — Bagó István egy hitelesítetlen nyilatkozatban elpanaszolja, hogy neki 30 forintot ígértek

és ő ez összeget nem kapta meg, pedig — ugyanond — nagyon megerdemel 630 forintot, ha ő Volfnerre szavaz. Persze Bagó István ezt az egész okmányt valótlannak mondja egy másik hitelesített nyilatkozatban.

Az is elég mulatságos volt, hogy egyes gravaminálók arra kéri a bíráló bizottságot, hogy az ő állításaikra nevezze az összes Volfner-párti szavazók eskü alatt hallgattassanak ki. Egy másik tanu azt erősíti, hogy ő látta, a mint Volfnerre pénzért szavazott »egy izraelita«. A bíráló bizottság, bármennyire fel is lett volna háborodva, még csak meg sem róhatta ezt az anonymus »egy izraelita«-t. Egy másik panaszkodik, hogy ő csak azért szavazott Volfnerre, mert őt ejjel a »hajhászok« beteg felverték, elvittek szavazni Gödöllőre és azonkívül még 10 forintot is adtak neki. Egy másik ismét elkeseregi, hogy őt a »hajhászok« heteken keresztül etettek és ilatták és ez által persze megakadályozták őt legszebb alkotmányos jogának gyakorlásában. Egy másik írásbelileg elmondja hogy Volfner, a mint csak az ő szájából meghallotta, hogy neki szavazatjoga van, azonnal száz forintot adott részére. Egy másik szavazó zsentelmen szavára állítja, hogy ő csak azért szavazott Volfnerre, mert neki pénzt ígértek, de ha ezt nem teszik, akkor ő okvetlenül Volfner ellen szavazott volna.

A délutáni tárgyaláson még egy pár okmányok felolvasása után rögtön a perbeszéd következtek.

A kérvényező képviselője Sik Sándor dr. má-fel óráig tartó, nagy hévvel, mondhatni fortissimo tenorhangon előadott beszédben kérte a vizsgálat elrendelését. Ugy látszik, hogy annyit megsem kívánt, a mennyi iránt a kérvény esedezett, hogy t. i. a bírálóbizottság Volfner helyett egyszerűen igazolja — Várady Károlyt.

A beszéd után Darvai Fülöp dr. kezdte meg nagyhatású védbeszédét. Nagy elokvenziával és erős logikával bonczolta szét az előtte szóló érveit. Beszédét nemcsak nagy hévvel mondta el, de sok szellemmel és metsző iróniával utalt arra a sok képtelenségre, a melyektől a kérvény csak úgy hemzseg. A beszéd igen nagy hatást keltett a jelenvotakra. Meg kell jegyeznünk, hogy a délutáni tárgyaláson is nagy számmal jelentek meg a gödöllői kerület polgárai közül.

A délutáni tárgyalás lefolyása a következő volt:

A délutáni tárgyaláson néhány okmányok felolvasása után a perbeszéd következtek.

Sik Sándor dr. a kérvényező képviselője kezdte meg beszédjét. Ő a gödöllői választást törvénytelennek tartja és ezért kéri a vizsgálat elrendelését. Választók mentek Váradyhoz kérték őt, hogy adjon nekik pénzt. Várady kijelentette, hogy ő szavazatokat pénzért nem vásárol. Erre elmennek ez emberek Volfnerhez, Volfner azonnal kész nekik fejenként 50 forintot adni. Egyes helyeken még a szószekről is hirdették, hogy Volfner minden szavazatért mennyit fizet. Szerinte, ha a felhozott kázusok között csak egy be van is bizonyítva, már akkor a 71. § a) pontja értelmében a megválasztott képviselő a ház tagja nem lehet. Folyt a bor, sör és pezsgő...

Egy hang a közönségből: Ohó! (Derűtség.)

Sik Sándor: Miután az a cél, hogy az igazság kiderüljön, szívesen vesz minden közbeszólást még a hallgatóság köréből is.

Elnök: Én pedig figyelmeztetem a hallgatóságot, hogy senkinek nincs joga közbeszólani.

Sik Sándor: A kerületben úgy etették

itattak az embereket, mint a marhakat, baromokat, heteken keresztül alig lehetett a járásban józan embert látni. Meg a helyettes választási elnök is adott 500 forintot etetésre és itatásra. Ugyan kérem, akkor biben bízzék a nagy közönség, hogy ha már a közhatalosi személyek is odaadják magukat az efféle lelkéjárásokra. E választásnál szavaztak hallottak, továbbá olyanok, a kik csödben vannak, szavaztak egyesek 2-3-szor is. Ezek mind deliktumok. A hatósági fenyegetések minden fajtáját elkövettek, csak hogy Volfner győzzön. Az egész vasúti politikába mintha csak egyszerre bele csapott volna az Isten nyila. Eddig a hivatalnokok oleson lakhattak Gödöllőn és tájékán, hogy a főváros közel legyenek, most értésükre adták nekik, hogy a ki ezután Budapest környékén akar lakni, az jelentkezzék. A szegény vasúti tisztviselők a ezélezést megértették. Tehát ezentúl az a fővárosi vasutas, a ki olesó lakást akar Budapest környékén élvezni, az jelentkezzék ad audiendum verbum. Ő nem kívánja, hogy a gödöllői választást megsemmisítsék, de hogy a pauszokat megvizsgálják, ez elől egy esküt tett bíróság el nem zárkozhatik. Kéri a vizsgálat elrendelését.

Darvai Fülöp dr. a választás védője beszéde során átter a kérvényre és annak szóbeli indoklására. A kérvény nem egyéb szapantuboreknél, a mely minden nyomon nélkül fog eltűnni. Az egész egy felette gyenge, halhatatlan túlzásokkal tarkított mű, a melynek minden állítása halomra dől. Ő a megválasztott képviselőnek jó barátja és ezért indignációval utasítja vissza amaz inszinuációkat, a melyeket az előtte szóló ő ellene emelt, de ő a kérvényezőök képviselőjét e téren követni nem kívánja. Csupán utal arra, hogy a Volfner ellen használt kitételek nagyon méltatlankok és azért e kifejezések ellen fel kellett szólnia. Ő is felhozhatna a kisebbségben maradt ellenjelöltet, elmondhatná, hogy minő népszerű volt ő, az ezer forintot is ő maga tette le a kérvény mellé...

Sik dr.: De csak mint a kérvényezőök meghatalmazottja.

Darvai dr.: Mindegy, így is inkompatibilis dolog ez: Várady ur a maga ügyében nem csak meghatalmazott, de irodájának személyzetével egyetemben igen sok okmányon nevelődött. A mi a Golya Tamás András turai lakos vallomását illeti, Volfner e miatt rágalmazási pert indított a nevezett ellen és a gödöllői járásbíró előtt Golya kijelentette, hogy ő Volfner személyesen nem ismeri, őt a Váradysták lefogták, arra a nyilatkozattételre készítették, hogy őt Volfner meg akarta vesztegetni, sőt másoknak a megvesztegetésére is pénzt adott. Ő ugyan aláírta — mondja a bíró előtt — Váradyknak ez iratot, de előtte azt fel sem olvasták és beismeri, hogy az egész dologból egy szó sem igaz. Ezért Volfnerrel a bíróság előtt boesánatot kért. Ime, ez az a »bizonyítékok szabad vizsgálata.« A többi is ilyen blankettáris módon beszerezett »bizonyíték«. Persze az a sok tudatlan, szegény ember nem bírván merlegelni tette nek horderejét, mindenféle írásra reateszi a keze vonását. A kérvényezőök képviselője főként 26 olyan községet nevez meg, a hol folyton evett, ivott az egész község. Csak azt az egyet hallgatja el, hogy abban a 26 községben sokan szavaztak Váradyra is. És így — ha tenyleg az egész község evett, ivott — ebben részese az oly önzetlenül szavazott Váradysták is. Az is fel volt hozva, hogy Volfner ellen feljelentést tettek és már őt Sárkány vizsgálóbíró ki is hallgatta. Ez egy szeplőtlen jellemű emberre a legesekelyebb arnyat sem veti —

Sik dr. Ezt nem is állította senki.

Darvai dr. Csak hogy a botnak két vege van. Ez a feljelentés, a melyet Medveczky intézett Volfner ellen, a már most letárgyalt Golya Tamás András ügyben történt és Medveczky ur tapasztalni fogja, hogy a botnak két vege van. A feljelentést követni fogja a hamis vád. A többi okmányok is alig érdemesek figyelemre. E felig czeruzával, felig tintával aláírt okmányok, keltezés és hitelesítés nélkül e helyen nem létezőknek tekintendők. De ennek dacára a Volfner-párt egy okmányt sem hagyott felelet nélkül és ime az összes hitelesítetlen okmány megtalálja itt a maga hitelesített ellenokiratát. Maguk az illetők cizafolják meg a nekik imputált állításokat.

A mi az előtte szólónak a közhangulatra vonatkozó fejtegetéseit illeti, nem kell annyira csodálkozni, hogy Volfner győzzön. Csak az újpestiek közül 850-en szavaztak reá, régi öszszeköltetése a nép körében elég szilárd gyökeret vertek számára. Igaz, hogy Medveczky ur azt mondja, hogy ő heteken át **része-gen (?)** látott mindenkit (nagy derűtlenség a jelenlévő újpesti és gödöllői polgárok között), de azért alig képzelhető, hogy azok a bankigazgatók, ügyvedek, orvosok és egyéb intelligens polgárok a sárban heverésztek volna. Ezután a védő felolvasta a saját, hitelesített tanuvallomási okmányait. A felolvasott okmányok között nagy derűtlenséget keltett a Braun Móríciz nyilatkozata. Erről is azt mondja a kérvény, hogy Volfner őt megvesztegette, Braun Móríciz ellenben azt vallja, hogy sőt ellenkezőleg, Várady Károly akart neki 15 forintot adni.

Ezután szonok ismerteti a többi okmányokat. Elmondja, hogy a kérvény szerint Czibuka József is egyik megvesztegetett. Utal arra, hogy ez a Czibuka József nem is választó. Petruska Ferencz biztosítja, hogy nála megjelent két rákospalotai ember, a kik arra biztatták, hogy akár igaz, akár nem — vallja azt, hogy ő neki 40 forintot akartak adni azért, hogy Volfnerre szavazzon. Felolvassa Hevesi Sándor vasúti tisztnek ama nyilatkozatát, a melyben nevezett azt az állítást, mintha ő meghall volna, valótlanul nyilvánítja (Derűtlenség) kijelenti, hogy ő igenis el és neve a szavazók lajstromában helyet foglal, le is szavazott a választásnál Volfner Tivadarra. Ugyanezt nyilvánítja ki Albrecht Antal is...

Sik dr. Fellamadunk.

Darvai dr.: Nem feltamadásról van itt szó, ezek sokkal hitelesebb bizonyítékok, mint a kérvénynek mivel sem támogatott állításai. Horváth Istvanról a kérvény azt mondja, hogy a Danubius hajógyár azért boesátolta őt el a szolgálatából, mert Váradyra szavazott. Nos, a nevezett gyár az előtünk fekvő nyilatkozatában kijelenti, hogy Horváth sohasem állott a »Danubius« szolgálatában. Szondy Lajos egy nyilatkozatban azt jelenti ki, hogy Várady Károly előtte és többek előtt azt jelentette ki, hogy ő ugyan megbukott, de azért a választás oly korrektül folyt le, hogy ő azelőtt kalapot emel.

Meg néhány okmány felolvasása után a választást védő ügyvéd annak a nezetének adott kifejezést, hogy a kérvénynek lámpontja nincs, egyellenegy bizonyítékot sem hoztak fel, a melyek a vizsgálatnak adalékot szolgáltatnának volna. A hitelesítetlen nyilatkozatok garmadájával szemben áll a sok hiteles okmány, a sok gyenge erével szemben a sok bizonyíték. Egyes emberek hitelesített okiratokban bizonyítják, hogy kényszerhelyzetben írták alá a petíció okiratait. Ez a mandátum a bünteselekmények szerezmenye, állítja az előtte szóló, de ő akkor azt kérdi, hogy minek a gyümölcse e kérvény, a mely merő ráfogásokból indul ki és vakmerően gyanúsít egy tisztességes, becsületes embert, a ki a maga erejéből jutott be a törvényhozás termébe. Ő nem emlékezik meg ezúttal arról a terrorizmusról, a melyet a Várady-párt elkövetett, de leteszi az erre vonatkozó aktákat a bizottság elé — örök emlékül. A gödöllői választásnak erejét adta meg, hogy itt semmiféle hatalmi presszió nem mozdította elő a győztes sikert. A választók maguktól mondták ki, hogy Volfner odaváló ember és ezért lelkesen csoportosultak köréje és győzelemre juttatták őt. A bíráló bizottság hivatása lesz a méltatlanul meghurczolt férfiúnak erkölcsi elégtetelt adni és ezzel a kerület nyugalmát is helyre állítani. Kéri a vizsgálat mellőzésével a gödöllői választás igazolásának a kimondását.

A tárgyalást, mivel a választást védő újabb okmányokat adott be esti 10 órakor, másnap délelőtt 10 órára halasztották.

A beadott kérvény tárgyalását 19-én délelőtt folytatta a bírálóbizottság.

A felolvasott okmányok élénk világitásba helyezték amaz eszközöket, a melyekkel a Várady-párt és maga Várady is a »szent cizé« érdekében éltek.

Sik dr.-nak mai második beszédere Darvai dr. ismét nagy elmeéllel felelt. De döntő súlya amaz okmányoknak volt, a melyeket benyújtott a Váradyék eljárásának jellemzése végett.

Érdekes volt, hogy a kérvényezőök képviselője is benyújtott utólag egy — okmányt. Ez egy Volfner-párti kortesnota volt. A szándék az volt, hogy a bíráló bizottság felháborodjék, az eredmény pedig az lett, hogy a bizottság egy pár kedélyes percet előlve, jól mulatott az ügyes kortesnotán. Sik dr. tehát e fogásával ma legfőbb irodalomtörténeti szempontból szerzett magának nem érdemet. Erre azonban aligha aspirált.

A bírálóbizottság a tárgyalás betetezése után déli fel 1 órakor vonult vissza határozathozatal végett.

A tárgyaláson ismét szép számú hallgatóság jelent meg a kerület polgársága köréből.

A tárgyalás mai napjának lefolyása a következő volt:

Dr. Darvai Fülöp benyújtotta amaz okmányokat, a melyek a Várady-párt terrorizmusát bizonyítják. Nem kíván — ugymond — ez bizonyító, csak illusztráló adat lenni.

Sik dr.: Szóval hangulatsínálás akar lenni.

Darvai dr. Illusztrálni akarja amaz eszközöket, melyekkel a Várady-párt a választókat terrorizálta.

Ezek után felolvastak eme okmányokat. Nagyszámú választók elismerik, hogy részint etetes és itatas, részint fenyegetes folytán szavaztak Váradyra. Több választó azt is kijelenti, hogy Várady őket személyesen penzzel kínálta meg a vögből, hogy reá szavazzanak. Egyesek ezek közül szemébe mondták Váradynak, hogy »nem alkuszunk«.

Mások azt bizonyítják, hogy Várady felekezeti izgatással gátolta meg a választók jogának gyakorlását, izgató és fanatizáló beszéddel főként a szavazattal nem bírók öszszfűzőtte arra, hogy a szavazattal bíró polgárookra nevez a szavazó urna előtti megjelenést veszélyessé tegyék. Mások elmondják, hogy Várady felekezeti, faji és személyes bosszú által vezérelt beszédeiben arra buzdította a híveit, hogy üssék, rugják az ellenpartot. És ennek tenyleg sikere is volt, mert több helyen megtámadták és bántalmazták a Volfner-pártiakat. Várady szocialisztikus beszédekben izgatott a vagyonos osztály ellen. Turán a felhecczelt tömeg oly jeleneteket provokált, hogy a csendőrség és a lakosság között véres összeütközésre került a dolog.

Sik dr. viszont egy kortesnotát mutat be, a melyben a Volfner-párt a Várady személye ellen csinál hangulatot. A nota azonban ellenkező hatást kellett, jóízű derűtlenséget provokált.

Sik Sándor dr. Darvai tegnapi — elismeri — igen szép és hatásos beszédere felel. Furcsának találja, hogy Darvai utólag adott be hangulatkeltő okmányokat — és ezzel lehetetlenre tette, hogy tegnapi beszédeiben a tárgyalás egész anyagára megtegye észrevételeit. Egy személyes kérdésben tesz nyilatkozatot. Elismeri, hogy Darvai ekesszólással és nagy korrektséggel teljesítette feladatát. De két tekintetben fel kell szólnia a beszéd ellen, Darvai óvast emelt az ellen, hogy ő a bírálóbizottságot az eskü szentségére figyelmeztette. Ő azonban csak a házszabályok egy szakaszát magyarázgatta és elméleti fejtegetései között az esküszövegre is kiterjeszkedett. Ezt ő távolról sem tette a bíróság iránti bizalmatlanságból. De ő azért nem fakiz a lelkiismeret apostszótól, e tekintetben az előtte szóló áthidalhatlan ellentétben van az ő nezetével. Nem kíván az ő tevédséivel ismét foglalkozni, csak azt konstatalja, hogy Darvai dr. igen vastag jogi tevédsében van. Ő a mentorius intézkedést az alakival összezavarta. A bíróság hivatása a szabad merlegeles és ennek eredményeként állapítja meg aztán elrendelendő-e a vizsgálat avagy nem. Az, hogy hitelesítve vannak az okmányok aláírása, erre nem köteles a bizottság nagy súlyt fektetni. A tényállás a maga öszszesében bírálandó el, meg hatóságokat is megkereshet a bizottság az igazság kiderítésére. A törvényhozásnak nem állhatott ezélezében megkötni a bíráló bizottság kezeit, hogy ő csak azt vizsgálja, vajjon az okmányok aláíróinak neve hitelesítve van-e?

A másik megjegyzés az volt Darvainak, hogy indignációval utasította vissza a petíció rafogásait és annak szóbeli indoklását. Ő e visszautasítást visszautasítja. Csodálkozik e felett, ő a lehető legobjektívebben teljesítette hivatását, lojalitásában annyira ment,

hogy beszede elején kijelentette, hogy a maga részéről sem a képviselő személyét, sem megbízói személyét még csak érinteni sem fogja, ő csak a tényeket fogja aprecziálni. Sőt még tovább ment a delikatesz teren. Ő azt fel sem hozta, hogy Volfner a saját házában 280 embert megvendégtelt. Ezt a kérvény elmondja, de szövege nem aknáta ki, sőt azt sem hozta fel, hogy Volfner ellen feljelentést adtak be. Ezt ő beszédében fel sem hozta, mert a felemlítés a gyanúsítás jellegével bírt volna.

Aztán áttér az okmányokra. Kijelenti, hogy annyi hamis tanút, mint a mennyi ebben az ügyben szerepel, még sohasem látott bünperekben sem. Szinte botrányos, hogy a hamis tanúk számszámra jönnek ide e legtekintélyesebb fórum elé. Mind a két felszólított hírneve megköveteli, hogy most már kiderüljön az igazság. De első sorban feladata az ennek a fórumnak. A nyilvánosság előtt tumpul el az éle a rágalomnak. Ha a botnak két vege van, akkor azt a két veget a nyilvánosság előtt fel kell mutatni, hogy a nagyközönség láthassa, hogy a botnak melyik vege kinek a kezében van.

Darvai Fülöp dr. szerint az elhangzott beszéd egy része a bizottsághoz volt intézve, a másik az ablakon le hangulatkeltes cseljából. Nagyonrossz fotográfiát láttunk itt most az ország politikai közállapotáról. De a bíróság nem az ország fotográfiáját vizsgálja, hanem a konkrét esetet. Az előtte szóló ma sem bizonyított semmit, ma sem cáfolt semmit. A házszabályok interpretációját majd máskor elvi szempontból fogja az előtte szólóval megvitatni. Ha az előtte szóló interpretációja szerint magyaráznák a házszabályokat, akkor a bíráló bizottságnak nem volna egyéb feladata, mint azt mondani A. vádol, B. vádol, tehát rendeltük el a vizsgálatot. Az előtte szóló valóságos szószólókat vizsgálva végbe a nyilatkozat és a bizonyítvány között.

Jól tudja, hogy a kérvényt nem előtte szóló készítette, mert akkor az jobb volna.

Sik dr.: Nem én készítettem, de a hozzáfűzött megjegyzést nem fogadom el.

Darvai dr.: De a tanúsítványok épen arra valók, hogy abban a kérvényben foglaltak megcáfoltassanak. Nem felünk mi a nyilvánosságtól, de felünk a botrányoktól és a befektetésektől. Az kétségtelen, hogy hamis tanúsítások fordultak elő, állítólagos halottak, mint élők nyilatkoznak. Valótlanosságok konglomerátuma fekszik előttünk. A csel csak az volt, hogy a becsületes úton szerzett mandátum birtokosát megkeserítsek. A bíráló-bizottság a legnagyobb liberálissal adta meg mindkettőnknek a szólás jogát, vajjon az előtte szóló e jogával élve, megerősítette-e az elhangzott érveket? Hisz a mit mondott az is csak hangulatkeltes volt, de ez nem lehet döntő súlyú, hisz az is csak természetes, hogy az ügyvéd egyoldalú és a maga igazát erősítgeti. De a bíróság a szabad mérlegelés és a támpontok alapján ítélik és az elhangzott érvek és cáfolatok alapján nyeri a maga impresszióit. Tudna és kedve is volna melyebben bele menni a fejtegetésekbe, de az idő drága és ő nem akarja tovább is a bíróság türelmét igénybe venni. Egész nyugodtan állíthatja, hogy a vizsgálat elrendelése nemcsak haszontalan munka, de egyszerűen igazságtalan is volna. Volfner maga nem is vedeli a választást, de maguk a választók sorakoztak köréje, hogy kimutassák, hogy az egész nem egyéb mint a befektetés cselje. Kéri, hogy az okiratok alapján hozza meg a bíráló-bizottság igazságos ítéletet. Szerezze meg a kerületnek a nyugalmát és az elhangzott érvek alapján méltótlanság a gödöllői választást végleg igazoltnak kimondani.

1/3 órák a bíráló-bizottság elnöke kihirdette az ítéletet, mely a következő: a II. bíráló-bizottság a gödöllői választást szöveggel igazolta. A kérvényezőket költségek fejében 683 frtban marasztalták el. A jelenvolt közönség zajos eljenzéssel fogadta az eredményt.

Kilátások a derbyre.

A fogadási piac megnyílt, az oddsokat kiírták. Megjelentek a lóversenyek első fecskéi.

Természetesen mind ezideig csakis a bécsi derbyre, a melyre ma már körülbelül meglehet határozni a résztvevőket.

A kék szalag komoly kandidátusai a következők: Debutante, Saphir, Ordur, L'Astro, Bogdány, Captain Violet, Destillateur és Tip-Top. Tehát összesen 8 ló érdemel említést s meg ha elhagyjuk Saphirt nemet voltánál, marad 7 paripa.

A derby már mostan is élénk vita tárgyát képezi, a mennyiben még soha oly veszélynek kitéve nem volt mint az idén.

Némelyek bizonyosra veszik a tavalyi Ausztria-díj nyertesét Saphirt s így ez nem jelentene kevesebbet, minthogy a monarchia legbecesebb díját Németországba viszik.

De hát nézzük csak az egyesek képességét, természetesen aproximative, mivel a két-évesekre az áttelelés hallatlan befolyással van.

A mi leghatalmasabb oszlopunk Debutante, mely tudvalevőleg ezideig veretlen. Versenyeit játszi könnyedséggel nyerte meg, szinte megzökölt versenytsaraitól.

Izongyatos speedes ló s formájából az egész évad alatt mitsem veszített. E fenyves oldalai mellett ámdé az árnyas reminiscenciák egész raja tamad fel. Hisz már volt egyszer ily csoda kanczánk: Perle d'or! Nem jut-e ugyan oly sorsra? Aztán mint halljuk, az eleje nem valami nagyon erős, továbbá Zsupán ivadé, a melyik meg stayereket nem igen produkált. Mindezek dacára a kancza belföldön első favorit 4-szeres pénzzel.

Saphir, mint említettük a legveszedelmesebb és legfellebbezhető ellenfél. E Chamant ivadé, legelőbb vonásaiban Debutanterá üt. Gyöngye elejű, aztán az előjelek flyerre vallanak, annál is inkább mivel Chamant ivadékat kizárólag rövid pályákra termelték. De van egy határozott előnye, hogy men! Németország fogadási piacain 4-szeres a becsületes 5-szörös pénzzel kapható. A többiek Oddsai nagyon elnyúlnak: 6-8-12 stb.

Nagyon szép kilátásai vannak Ordurnak. Hatalmas rámban alkotott men, aczelos idegzettel, mely nagy reményekre jogosítja fel idomárját. Utóbbi időben erősen fogadják, mivel állítólag különösen telet.

Tip-top és L'Astro neveivel a kottlingbrunni akadályverseny nevezéseiben találkoznak. Tehát gyöngye kilátásai lehetnek ha meg az istálló sem bízik benne. Ha tavalyi képességeiket mérlegeljük, arra az eredményre jutunk, hogy L'Astronak igen sokat kellene javulnia, Tip-topnak pedig speedre kellene szert tennie.

Hátra van még Milne mester három neveltje: Destillateur, Bogdány és Captain Violet.

Destillateur kétségtelen csak statista. Bogdányról és Captain Violetról pedig beszámolni lehetetlen. Győzelmük csekély értékkel bír, mivel alacsony klasszusokat vertek meg.

Esélyeiket határozottan tárgyalni nem lehet, mivel istállójuk merő spekuláció s lovaik igazi képességeit csak akkor szelbőztetik, ha az reakjuk nézve nagy anyagi haszonnal jár. Különben a Bíró ivadékról jó hírek keringenek s állítólag istállója bizonyosra veszi győzelmét. Ezáltal meg sajnálattal kell feljegyeznünk, hogy a megyeri istálló most sem rendelkezik számba vehető classzis lovakkal.

HIREK.

— **Ünnepély.** Az »Ujpesti Izraelita Nőegylet« 25 évi fennállásának emlékére folyó hó 19-én ünnepélyt rendezett. Az ünnepély d. u. 3 órákor hálaadó istentisztelettel vette kezdetét az izr. templomban, majd diszközgyűléssel folytatódott az ujpesti köznevelődési kör terében, a hol Friedmann Ármíne elnöki megnyitóbeszéde után Dr. Venetianer Lajos tartotta meg az ünnepi szónoklatot, Ziffer Ede jelentést tett az egylet 25 évi működéséről, míg nem több tiszteletbeli tagnak választása és egy leányárvaház alapításának elhatározása után az ünnepély ugyancsak Friedmann Ármínné zárbeszéde után véget ért.

— **Községi szállítók.** A község 1897. évi szükségletét az irodai-szereket illetőleg Schön Bernát helybeli papirkereskedő, míg a nyomtatványokat Fuchs Antal helybeli nyomdász, lapunk kiadója és szerkesztője fogja szállítani a f. hó 21-én megtartott előjárósági gyűlésből nyert megbízatás folytán.

— **Az ujpesti kereskedelmi és iparbank,** mely ma tartja III. évi rendes közgyűlését, a múlt évet 9135 frt 07 kr., tiszta nyereséggel zárta le. A felosztás szerint a 100 korona

névertékű részvények szeivényei 4 frttal váltatnak be, a mi 8%-nak felel meg. Egyebekben utalunk a mai számunk hirdetési rovatában megjelent mérlegre.

— **Volfner Tivadar országgyűlési képviselőnk lovagias ügye.** Volfner Tivadar országgyűlési képviselőnk megbízottjai által kérdőre vonatta dr. Sik Sándort azért, mert a petíció tárgyalkor reá nevezve — néhány fővárosi lap tudósítása szerint — becsületsértő kifejezést használt. Minthogy azonban dr. Sik Sándor Volfner Tivadar személyét egyáltalában nem sértette s ezt dr. Sik Sándor megbízottjai is kijelentették, az ügy bekés uton elintézését nyert.

— **A »Társadalmi Lapok«-nak** megjelent immár a 3-ik száma a következő tartalommal: *Ujpest község új szervezési szabályrendelete.* Irta Boreas. Nem tudjuk kit rejt e név, de annyit elárul, hogy a közigazgatás adminisztrációját ismeri. *Az ujpesti taksás-ingatlanok keletkezési története.* Irta: dr. Kis Sándor. Folytatás az előbbi számokban megkezdett szakszerű értekezésnek. *Felők mennek.* Költemény Lampérth Gézáról. Jó rimek, semmi tartalom. *Beszélnünk másról.* Tárca. Irta: Kárpáti János. Vonzóan megkezdett elbeszélés. *Egyesületek. Hírek. Sakk. A libapásztorleány.* Német regény. Folytatás. *Szerkesztői üzenetek. Kocskarejtély.* A lap összeállítására figyelemre vall.

— **A Budapest-Ujpest-Rakospalotai villamvasut ellen.** A »Friss Újság« árusítói ugyancsak hangosan kiabáltak kedden reggel. *Rabszolgaság Budapesten* — egy krajezar. A kivánsi nép nagy érdeklődéssel volt e hangzatos cím iránt és tömegesen vette az újságot. Abban a cikkben alaposan elpáhója a »Friss Újság« a Budapest-Ujpest-Rakospalotai villamvasut igazgatóságát es szépen festi le alkalmazottjainak rabszolga életét. Ha terünk engedne egész terjedelmében reprodukálnánk e famozus cikket, de ugy csak azt kell konstatálnunk, hogy a cikk elolvasása után arra a meggyőződésre jutottunk, miszerint tényleg a legsötétebb Afrikában vagyunk, és hogy nevezett társaság alkalmazottjai tényleg a világ legszerencsétlenebb páriái.

— **Az Ujpesti cipészegedek szakegylete** e hó 16-án igen sikerült műkedvelői színelőadást rendezett. Színré került Szigligeti Ede színműve a »Czigány«, mely nagy tetszést aratott. Kifűntek játékkal Cserep János (Zsiga), ki valóságos cigány volt. Borsi Juliska (Rózi) ügyes játékaival, ugyszinte partnere Papp Ferencz (Gyuri), ki jó játékaival es kellemes bariton hangjával sok tapsot aratott. Megemlítendő még Stetz Vilma (Rék asszony) szerepében, ki a zsörtölődő ven asszonyt ugyancsak kifogástalanul adta, valamint Kolovráth János (Peti) szerepében igen jól megállta helyét. Az előadás sikere főleg az ügyes rendezőnek köszönhető. Előadás után táncz volt virradtig.

— **Az ujpesti kereskedők- szatócok-és szeszkimerők ipartársulata.** I. hó 31-en d. u. 3 órákor tartja saját helyiségében (Wachsterfele kávéház) rendes évi közgyűlést. Targy: 1. A múlt évi számadások előterjesztése. 2. Tisztújítás. 3. Indítványok.

— **A rom. kath. egyháztanács számvizsgáló bizottsága** folyó hó 17-én ülést tartott, melynek tárgyat az 1896. évi IV. negyedről szóló pénztári számadások átvizsgálása kepezte. A bizottság áll: Illek Vincze plébános, Kárpáti József egyháztanács elnök, Lukácsovics Vilmos pénztáros, Kabók József ellenőr, Krapp Mihály gondnok es Kuthy István jegyzőből. A bizottság megállapította a bevételeket. Befolyt:

Egyházi adóban	1848. 85 kr.
Sírhelyekért	100. — »
Perselypenz	145. 16 »
Bazárpenz	917. 50 »
Iskolaberlet	250. — »
Stólából	203. 80 »
Kamatfeleslegből	63. 86 »

Összesen 3529. 17 kr. Ezzel szemben a IV. negyedi kiadás 4610. 57kr. Ezek után megállapított az 1896. évi mérleg. E szerint

az évi bevétel ... 14141. 72 krt, az évi kiadás ... 13126. 56 krt, tesz ki. A felesleg tehát 1015.16 kr., mely összeg mint pénztári maradvány a folyó evre vitetett át.

— Az ujbpesti kath. legényegylet. Vasárnap 17-en tartotta rendes évi közgyűlését, mely alkommal az évi jelentésből kitűnt, hogy az egylet vagyona 986 frt 86 kr., a könyvtár értéke pedig 112 frt. Ezután megejtették a tisztújítást. Megválasztottak: Elnöknek főt. Illek Vince, II-od elnök: Hirling József káplán, alelnök: Krammarik Lajos, titkár: Kozma Gyula, pénztárnok: Zimmermann Lajos, ellenőr: Rábel Pál, jegyző: Schlegl Lajos, dekanok: Krasz János és Baranyai József, háznagy: Punczenberger Ferencz, könyvtárnok Pákozdy Vince, számvizsgálók: Bíró és Viszkoff N. Választmány: Tanács Dezső, Schönberger, Kucsera, Malachovszky J. Ottó, Viszkoff, Bíró, Horváth, Szabo, Novaesek, Kremmer, Csenger, Schvenmer és Kozma Mihály.

Egy üres telek

1040 négyszögöles, bekerítve főt- és Deák-utca sarkán szabad kézből eladó, esetleg bármi célra haszonbérbe vehető.

Bővebb értesítés Weisz Armin és fia bórgyáros cégénél Ujbpest, váczai ut 40. sz. a. kapható.

13

Eladó telkek.

Az »Ujbpesti kereskedelmi és iparbank« tulajdonát képező

Földessy-féle telkek

szabad kézből eladók.

A venni szándékozók ez ügyben bővebb értesítést nyerhetnek minden héten *szerdán délután 3-5 óra* közt a bank helyiségében Ujbpest, Árpád ut 3. szám.

23

Az Ujbpesti Kereskedelmi- és Iparbank részvénytársaság 1896. évi zármérlege-, veszteség- és nyereség-számlája.

Mérleg-számla.

V a g y o n	frt		kr.		T e h e r	frt		kr.	
	frt	kr.	frt	kr.		frt	kr.	frt	kr.
Készpénz	6781	70			Részvénytőke	100000	—		
Értékpapírok	35320	40			Tartaléktőke	16970	97		
Váltótárca	517862	74			Takarekbetétek	224687	27		
Értékpapír-előleg	5315	—			Visszleszámított váltók	290663	86		
Közös ingatlan	30164	80			Betét kamat-adó	370	70		
Irodai berendezés	2646	26			Fel nem vett osztalék	88	—		
Folyószámlai adóssók	48709	94			Hitelezők	3872	47		
Előre fizetett lakbér	83	—			Atmeneti kamat	1626	50	638279	77
Előlegek	531	—	647414	84	<i>Nyereség-egyenleg</i>			9135	07
			647414	84				647414	84

Veszteség- és nyereség-számla.

Veszteség	frt		kr.		Nyereség	frt		kr.	
	frt	kr.	frt	kr.		frt	kr.	frt	kr.
Betétkamata	8984	79			Váltó-kamat	39902	60		
Betét-kamatadó	898	49			Értékpapír-előleg kamata	339	83		
Visszleszámítási kamata	18439	05			Értékpapír-kamat	2704	—		
Kezelési költség és lakbér	4599	14			Műlönféle-kamat	1340	95		
Tiszti fizetés és lakbér-járulék	4869	15			Nyomatvány-dij	459	80		
Adó	1789	71			Behajtási jutalék	265	59		
Bélyegilleték	3	33			Kezelési általány	4000	—	49012	77
Leírás az irodai berendezésből	294	04	39877	70					
<i>Nyereség-egyenleg</i>			9135	07					
			49012	77				49012	17

Ujbpest, 1896 december 31-én.

Klein Géza s. k.
pénztárnok.

Sonnenfeld Lajos s. k.

Schwartz s. k.

Friedmann s. k.
elnök.

Csepcsányi s. k.

Weisz s. k.

Gottlieb Adolf s. k.
főkönyvelő.

Ezen mérleget és veszteség-nyereség-számlát megvizsgáltuk és az illető könyvekkel és értékekkel teljesen megegyezőnek találtuk.

A felügyelő bizottság:

Tanos Pál s. k.

Dr. Schwartz Gyula s. k., f. b. elnök.

Klein Ignác s. k.

Dr. Seligmann Jenő s. k.

Nyomatott Kaczander és Fuchs könyvnyomdájában Ujbpest, Árpád ut 20. sz.